

Okupatsioonirežiimide poolt repressseeritud isiku seaduse muutmise ja sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seaduse (repressseeritute ja tuumakatastroofi tagajärgede likvideerijate toetuse suurendamine) eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Okupatsioonirežiimide poolt repressseeritud isiku seaduse § 6¹ alusel on repressseeritud ja repressseerituga võrdsustatud isikul õigus repressseeritu toetusele 292 eurot kalendriaastas. Sama suure toetuse näeb sotsiaalhoolekande seaduse § 140¹ ette isikutele, kes Eestist saadeti sunniviisiliselt tuumakatastroofi tagajärgi likvideerima.

Eelnõuga on kavas suurendada mõlemad toetused 350 euroni kalendriaastas.

Seaduse vastuvõtmiseks on vajalik Riigikogu poolthääletenamus.

2. Seaduse eesmärk

Eelnõu eesmärk on suurendada repressseeritutele ja repressseeritutele võrdsustatud isikutele, samuti Eestist sunniviisiliselt tuumakatastroofi tagajärgede likvideerimisele saadetud isikutele makstavat toetust 292 eurolt 350 euroni kalendriaastas. Nimetatud toetused suuruses 292 eurot kehtivad 2023. aasta 1. jaanuarist. Arvestades elukalliduse üldist tõusu, siis on vajalik nimetatud toetusi suurendada 292 eurolt 350 euroni.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu §-ga 1 suurendatakse repressseeritu toetust.

Eelnõu §-ga 2 suurendatakse Eestist sunniviisiliselt tuumakatastroofi tagajärgede likvideerimisele saadetud isikutele makstavat toetust.

Kehtiva seaduse kohaselt on mõlema toetuse suuruseks 292 eurot aastas.

Eelnõu §-ga 3 sätestatakse seaduse jõustumise aeg. Seadus jõustub 2027. a 1. jaanuaril.

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõu ei sisalda uusi, vähetuntud ega võõrkeelseid termineid.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõus sisalduvad muudatused on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

6. Seaduse mõjud

Toetuse suurendamise tulemusel paraneb isikute toimetulek Repressioonidega (asumine, vangistus, sunnitöö) ja tuumakatastroofi piirkonnas viibimisega on sageli tekitatud tervisekahjusid, mille mõjude leevendamiseks on võimalik kasutada senisest suuremat toetust.

7. Seaduse rakendamisega seotud eeldatavad kulud

Eelnõu seadusena vastuvõtmisel kaasneb kulu riigieelarvele. Kulu riigieelarvele on ligikaudu 2,62 miljonit eurot. 2025.a. oli kulu riigieelarvele 2,2 miljonit eurot. Seega täiendav kulu riigieelarvele võrreldes 2025.aastaga on ligikaudu 420 000 eurot.

Sotsiaalkindlustusameti andmetel maksti represseeritu toetust ja tuumakatastroofi likvideerija toetust 2025. aastal 7503 inimesele. Represseeritu toetust maksti 7065 inimesele ja Tšornobõli tuumakatastroofi tagajärgede likvideerijate sotsiaaltoetust 438 inimesele. Kõik represseeritud, kellel on represseeritu tunnistus, saavad represseeritu toetust. Toetus makstakse välja üks kord kalendriaastas 12. jaanuaril.

Sotsiaalkindlustusameti andmete kohaselt maksti 2022.a. represseeritu toetust ja tuumakatastroofi likvideerija toetust 8222 inimesele, kellest 7904 inimest oli septembrikuu seisuga elus.

Seega esitatud andmete kohaselt väheneb toetust saavate isikute hulk igal aastal.

8. Rakendusaktid

Eelnõu rakendamiseks ei ole kavandatud rakendusakte.

9. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 2027. aasta 1. jaanuaril.

Algatavad Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, ~~Jaak Aab~~, Ester Karuse, Tanel Kiik,
~~Andre Hanimägi~~ ja Züleyxa Izmailova 18.06.2026. a.

Helmen Kütt

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni aseesimees

Jaak Aab
Riigikogu liige

Andre Hanimägi
Riigikogu liige

Züleyxa Izmailova
Riigikogu liige

Ester Karuse
Riigikogu liige

Tanel Kiik
Riigikogu liige